

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 90.

Z KRAKOWA DNIA 10 LISTOPADA 1819 ROKU WE ŚRODĘ

Z Warszawy d. 3 Listopada.

Urząd Muncyalny Miasta Krakowa
W Krakowie.

Postanowienie X. J. C. Namieśnika Królewskiego w dniu 9 b. m. zapadłe, oświadczenia następujące: — "Nopła do Nru 288 z 1820: 19 — W Imieniu Najjaśniejszego Aleksandra I. Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego &c. &c. &c. — Xiążę Namieśnik Królewski w Radzie Stanu. — Przy prowadzając do skutku wolę Najjaśniejszego Pana przez Ministra Sekretarza Stanu Nam obławioną, aby z powodu podanej do Tronu przez Izbę Sejmową Petycji, opłata za podwoje dla mieszkańców Królestwa powiększoną została, o ileby dozwolity fundusze, na ten rodzaj wydatku przeznaczone, na przedstawienie Komisyi Rządowej Wojny, postanowiliśmy i stanowiąc:

"Artykuł 1. Opłata na jedną podwoję parokonną na milę o groszy piętnaście powiększoną została; poczynsz przeto od dnia 1 Stycznia 1820 roku, wojsko tak Cesarzsko-Rossyjskie, jak Królewsko-Polskie, za jedną podwoję parokonną na milę jedną, już nie złoty Pol-

ski jeden, lecz złoty Polski jeden, groszy piętnaście opłacać będzie.

"Art. 2. Utrzymanie się postanowienie Nasze oznaczające wynagrodzenie mieszkańcom w okolicy Warszawy przez wojsko Cesarzsko-Rossyjskie złotych Polskich cztery na dzień za jedną podwoję parokonną.

"Art. 3. Pozostałe także bez podwyższenia, wynagrodzenie po trzy złote dziennie za podwoję parokonną w mieście użytą za listem otwartym Komisyi Woiwódzkich.

"Wykonanie niniejszego Naszego postanowienia Komisyiom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policji, tudzież Woyny polecamy.

"Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyney dnia 9 Października 1819 r.

"(podpisano) *Zatęczek*. — Radca Stanu pełniący tymczasowo obowiązki Ministra Woyny, Jenerał Dywizyi (podpisano) *Hauke*. — Radca Sekretarz Stanu: Jenerał Brygady (podpisano) *Kossacki*. —

Zgodno z Oryginałem, Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady (podpisano) *Kossacki*. — Za zgodność Sekretarz Jenerałny Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policyi (podpisano) *Aug. Karst.*, zakommunikowane sobie przez Kommissyją Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi przy Reskrypcie Jej z daty 25 m. b. za N. 229, podaje do wiadomości i zastosowania się osób interessowanych.

Radca Stanu Prezydent

Woydą.

Sekretarz Jenerałny

Leskiewicz.

Z Petersburga d. 7 Października d. k.

Dnia 13 Czerwca r. b. N. Cesarz Jego-mość potwierdził opinią Rady Państwa, pozwalającą używać tytułu Hrahi Weneckiego, Radcy Kollegiałnemu, Kapnisi, którego prapradziad w roku 1702, wyniesiony na tę dostojność Rzeczypospolitey Weneckiej, a roku 1752 dostojność ta bratu tego prapradziada nadana z przelewem na potomstwo.

Podług doniesień z miasta powiatowego Wolska, we wsiach tego powiatu, Berzowce i Kamince, dnia 12 Sierpnia spadł grad niezwyčajney wielkości, nie-kóre bryłki jego więcey funta ważyły. Grad ten wybił kilka dziesięcin żyta i iarszyny, oraz wiele owoców ogrodowych.

Z Paryża d. 23 Października.

Przybyły na powrót z Petersburga szwagier niegdy Jenerała Moreau, Hr. Hulot d'Oacery, miał u Króla prywatne posłuchanie.

Gabinetowa rada odbyła d. 19 b. m. siódme posiedzenie względem urządzenia municypalności, i nie wątpię, iż zasada tego będzie 14 artykuł konstytucyi, nada-

jący Królowi mianowanie wszystkich publicznych urzędników.

Nowy kalendarz Królewski na r. 1822 zawierać będzie rozmaite nowe rubryki, iak n. p. Duchownych różnych wyznań, imiona noszących order legij honorowej porządkiem mianowania, i t. d.

Z rozkazu Króla odlane zostały dwa posągi Henryka IV. o cwierć łokcia krótsze od postawionego na Nowym moście, z których jeden dla St. Cloud, drugi dla sali głównego ratusza Paryżkiego są przeznaczone.

Xte Richelieu oczekiwany tu jest na powrót na końcu b. m. Teraz znajduje się w Hadze.

Departament Wogesy na zapytanie Ministra spraw wewnętrznych odpowiedział, że obeydzie się bez biskupa, że bez niego odbywa się służba, a departament niechce ponosić kosztów na jego utrzymanie.

Francya jest teraz przytułkiem dla tych, którzy dawniey nayszczepliwiey przeciw niej pisali. Oprócz Professora Görres, przybył tu także Doktor Börner, który wydawał pismo Zeitschwingen. — Onegdaj uwięziono tu 4 Niemców, którzy udawali, iż przyjęli służbę w legijonie Hohealoh. Trzech z nich są studentami z Jena.

Gazeta Francuzka zawiera co następuje: "Któryż z dzienników jest naysamniey konstytucyynym? — Konstytucyonista, któryż na większą zasługę cenurę? — Cenzor. Któryż naysamniey sławny? — Sława. Któryż nawięcey sprzyja despotyzmowi? — Niepodległy. Któryż nayspowolniey chodzi? — Goniec.

Zmyślony Hrabia S. Heleny (Piotr

Colgnard) odesłany został stosownie do wyroku sądowego na galerowe roboty do Tulonu.

Podług wyszłego w Paryżu opisu znakomitszych winnic i gatunku, dobroci ich win, i. t. d. wydała Francya co rocznie 15 millionów Oxewtów wina, którego połowa idzie za granicę.

Sasi Baron Friesen i Hr. Einsiedel, którzy Królową Hiszpańską do Jrun odprowadzili i na Paryż do kraju swego powracają, stawionemi byli d. 19 b. m. przed Królem.

Rząd Francuzki kazał z Ferre-Neuve sprowadzić pewną liczbę psów, które znane są z osobliwszego instynktu wyciągania ludzi z wody; przybyły one już do Brestu i będą nad brzegami Sekwany trzymane.

Rozy Tybetańskie, chowane w okolicach Perpignan, Marsyli i Tulonu bardzo się dobrze utrzymują.

W najnowszem dziele Barona Humboldt znajdują się wyrachowane summy, które z małej Europy do Ameryki i Azji, wychodzą, nie za potrzeby do życia, ale za przedmioty bez których obeysby się można. Ktożby sądził, iż corocznie wypotrzebujemy 140 mill. funtów kawy, 32 mill. funtów herbaty, z której w Anglii dwie trzecie części pozostają, 23 mill. funtów kakao, i 450 mill. funtów cukru? Te na pozór nam potrzebne przedmioty kosztują corocznie 558 mill. 200,000 Fr. Przemysł Europejski nie wystarcza do dostarczenia rowney wartości towarów w zamian za te artykuły, z kąd okazuje się, że złoto i srebro przechodząc do Azji ubywa z biegu w Europie. Do powyższych 558 mill. 200,000 Fr. za kawę, cukier, her-

batę i kakao, nie rachowane są pieniądze, które wychodzą za farbierskie drzewa, korzenia, dyamenty, perły, kaszemiry, bawełnę, i t. d.

Z pomiędzy 38 rozporządzeniem z d. 24 Lipca 1815 wygnanych Francuzów 18 otrzymało pozwolenie wrocenia do Francyi. Pomiędzy powyższemi 38 jest 5 Króloboyców; pozostałe więc 15, których Rząd bez przyłożenia się ciała prawodawczego przywołać może; a temi są: Bassano, Boulay, Fressinet, Vandamme, Harrel, Arnould, Padoue, Durbach, Bory St. Vincent, Felix Desportes, Mellinet, Hulio, Forbin-Janson, Felix Lepelletier. — Dziennik konstytucyjny nie wierząc w ich przywołanie, namienia o nowej liście wygnać się mających liberalnych pisarzów, którą ultraroyalści w Paryżu ułożyli, i na której naprzód umieścili 200, a potem 28 nazwisk.

Z Madrytu d. 12 Października.

Królowa nasza oczekiwana tu jest d. 20 b. m. D. 7 i 8 t. m. przepędziła w Vittoria. Na końcu walki byków d. 7 w ostatniem miejscu spalony dla niej został piękny fairwerk. D. 10 opuścić miała Vittoria, a d. 10 stanąć w Zelandzie, gdzie na niej przyjęcie największe poczynione były przygotowania. — Pomiędzy niższych Dworzan Królowej, w Jrun rozkazał Król przy oddaleniu ich 40,000 realów (10,000 Fr) rozdać. — Jenerał Alava, który w Vittoria na przyjęcie Królowej wszystko urządził, pojechał przodem z swoją żoną do Madrytu.

Ktokolwiek w Hiszpanii nowy grunt uprawy lub drzewami owocowemi zasia-
dzi, wolny będzie na 4 lata od dziesięciny, kto na nim winnicę założy na 7 lat, kto

go drzewem morwowem zasadzi na 12 lat, a kto olwnem drzewem na 20 lat.

W Madrycie miano znów kilka osób w więzieniu inkwizycyi osadzić. W Walencyi Jenerał Elio ciągle postępuje surowo. W Grenadzie powiększają się także uwięzienia; liczą tam już do 40 uwięzionych, pomiędzy którymi znajdują się Jen. porucznik Margr. Campeverdo, bracia Zea, Marsz. polny Maniau, były członek stanów, Pleban rodem z Sycylii Cabero-Casa, wielu szlachty i t. d.

Podług listów z Perpignan obawiają się w Katalonii żółtej gorączki z powodu zbiegów wojskowych z Kadyxu, którzy pomimo kordonu przedzierają się do wszystkich okolic Hiszpanii. Mułaysze porty w Katalonii są dla wszystkich okrętów zamknięte.

Z powodu zaraźliwej choroby, która jednak nie rozciągnęła się za Savilę, odwołany został iarmark w Valderm re.

Podług ostatnich doniesień z Kadyxu wiele rodzin tamtejszych zagranicznych konsulów odplynęło z tamtąd do Matan. — Biskup Kadyxski nie znajdował się właśnie w swej dycezyi, gdy wybuchnęła żółta gorączka; lecz poczytał za swoją powinność powrócić tam, dla cieszenia w chwili niebezpieczeństwa i rozpaczy owieczek swoich. Chorobata jest nader zaraźliwa; zachorował nawet na nią będący tam Minister morski P. Cisneros. Łowódca wyprawy Calderon, gdy go kordon od miasta przepuścić nie chciał, przełamał go na czele z pułków; lecz w drodze do Areo utracił na powyższą chorobę 24 ludzi. — Na wyspie Leon zabierano się do odśpiewania *Te Deum* z powodu ustania choroby. W Santa Ma-

ria powiększała się bardziej; od 24 do 28 Września umarło na nią 23 ludzi, a chorowało 343. — Do Korumy zawinęły 4 okręty z Kadyxu, gdzie żadney nie było ostrożności, a zatem zawieść mogły zaraźliwą chorobę.

Z Londynu d. 22 Października.

Dzisiejsza gazeta Gonic twierdzi, iż jest urzędowo nie uwiadomiona, że Xie Rejent i Ministrowie postanowili opierać się wszystkimi siłami stronie opozycyjnej i nie dopuszczać zamierzony ich reformy parlamentu. Zapewnia, iż wojsko będzie w tym celu 10,000 ludźmi pomnożone; wszyscy żołnierze na potowie żołdu będący zostaną pod chorągwie powołanemi i każda kompania żołnierzy morskich będzie 20 ludzi powiększona. Zapewnia też gazeta daley, że Hr. Fitzwilliam, który w zachodnich powiatach Hrabstwa Jerku sprawował urząd Lorda ramiestnika, z powodu znajdowania się na tamtejszym zgromadzeniu ludu i mia-
ney mowy, odwołany został.

Gdy w Anglii zakład i opozycya są wezwyczajni, przeto ostatnia rozciąga się aż do furmanów. Znajduje się u nas mnóstwo opozycyjnych furmanów, którzy jeden nad drugiego przesadzają się w prędkim i za tańszą cenę wożeniem. W Leeds znajdował się niedawno na jednej kolasce taki napis: "Podróżni życzący sobie tą kolaską iechać, zapłacą po zechcą., To zdawało się już być nadto; lecz nazajutrz pokazał się na drugiej następujący napis: "Kto chce tą kolaską iechać, nie zapłaci nic i dostanie jeszcze do tego butelkę wina.,

Na teraźniejszych posiedzeniach parlamentu wniesionem ma być z strony

Rządu zawieszenie na nowo prawa Habeas Corpus. Xcie Rejent zagai jego posiedzenia, iak mówią, przez kommis. syą.

Ile możności czytane są przeszkody gromadzeniu się reformatorów. Thistlewood chciał swoje w Finsburg-Square, placu Londyńskim, odbudź, ale sprzeciwił się temu nieiaki Emmanuel, który mieni się b. d. właścicielem tego placu. Thistlewood utrzymuje, iż ten plac nie może być prywatną własnością, ponieważ nie jest ogrodzony; a jeżeliby był, tedy rzeczy do Lorda Darnley należą, który nie sprzeciwia się wcale zgromadzeniu, a zatem P. Emmanuel nie może nie przeciw temu powiedzieć. — Winnych miyscach dzielniejsze przedsiębiorą środki przeciw powyższemu zgromadzeniom. W Nottingham złożono 2230 Fł. dla zatrudnienia robotników i oderwania ich od próżniactwa. Właściciele fabryczni w Lancashire zakupili 100 broni, dla bronięcia się w czasie potrzeby przeciw reformatorem. W Manchesterze zawsze panuje niespokojność. — Ze wszystkich okolic iedno tylko miasto Oxford i jego uniwersytet najmiej zarażone są politycznemi zasadami, które poczęły rozszerzyć W. Brytani. Zaledwo słyszeć się tam daly przed niejakim czasem bluźnierstwa, gdy zapotęgla im zaraz zwierzchność miyscowa.

Na zgromadzeniu w hrabstwie Kumberland o. 14 b. m. popisywali się iako mowcy F. Brougham i Curwen. Hr. Tha-

net oddać ma uchwalony" address Xciu Rejentowi. Hrabstwo Durham chce iść za przykładem hrabstw Jorku, Kumberland i Westmoreland.

Z Nordwich piszą, iż do tamtejszych rękodzielni nadeszły tak znaczne kommisja, iż spodziewają się przez całą zimę zatrudnić liczną tamtejszą ludność.

Xiggars Carlile był już trzy razy przed sądem stawiany i po dwa razy za winnego uznany. Pierwszy raz za wydanie i sprzedawanie Xiążki Paine "Wiek rozumu", drugi raz d. 15 za toż drugiey Xiążki przeciwny religii Chrześcijańskiej: "Zasady natury czyli rozwinięcie moralnych przyczyn szczęścia i nędzy pomiędzy ludźmi przez Palmera. (*) Roztrząsanie drugiey sprawy było krótsze od pierwszej, ton W. Sędziego więcęcy nakazujący, a Carlile słabo się bronił. Przysięgli wyrekli odrazu winny. Po pierwszej sprawie został do domu puszczony, ale po drugiej w więzieniu osadzony. D. 16 przedsięwzięta być miała jego sprawa względem druku pism republikańskich; ale Hunt prosił w imieniu jego o odłożenie oney, ponieważ nie był jeszcze do obrony przygotowany. Odłożono ją, i Carlile został nazad do więzienia odprowadzony. (Dozastanowienia smutną oznaką jest czasu, iż od kilku dni mnóstwo ludzi biegło do Xiggars Carlile i zakupili cały zapas powyższych Xiążek.)

Gazeta Morning Chronicle zawiera długą rozprawę o naszych i północney A-

(*) Dzieło to przed 20 laty przez Amerykanina napisane i 3 razy tam drukowane, przedrukował niedawno w Londynie Carlile; nie zawiera one w prawdzie tak oburżających wyrazów iak dzieło Paine, ale niemniej dąży do obalenia Chrystyjanizmu i zaprowadzenia Deizmu.

meryk stosunkach handlowych, które tak ściśle z sobą są połączone, iż pogorszenie jednego pociąga za sobą drugich. Przywodzi potem dzieło Chaptala o przemyśle Francuzkim, i t. d. i usiłuje dowieść, iż zakaz Angielski obcych płodów i niepodobieństwo zamieniania tych za Angielskie, podnosi przemysł we Francyi i w Niemczech, i przymusza te kraje do obceścia się bez Angielskich, która muszą gotowiżną płacić. Zaprzeczona w Anglii wzajemność handlu stawia fabryki Angielskie [w niemożności wyrownania] cenie zagranicznych towarów i zatrudnienia swoich robotników.

Dochody Zjednoczonych Stanów północney Ameryki nie wynosiły w pierwszych 6 miesiącach r. 1819 iak 13,550,000 dolarów. Zmniejszenie to przypisują ustawie kongressu, która zmusiła banki krajowe do wypłat w gotewiznie. — Parowy statek Fenix na jeziorze Champlain zapalił się i spłonął, przyczem 7 ludzi życie utraciło. — Wasington i inne okolice nawiedzone zostały chmurami szarańczy, gdy tymczasem w innych miastach grassuie żółta gorączka.

Rezmate doniesienia o zwycięstwach powstańców południowej Ameryki zdają się potwierdzać. Z wyspy S. Trócy piszą pod d. 2 Września co następuje: — Pierwsza dywizya Jenerała d' Evreux przybyła do Maryaryta, i udała się zaraz stamtąd dla zmocnienia wojska oblegającego Kumana. Admirał Brion grozi temu miastu z strony morza. Jenerał Perez opanował Varinas i oblega zamek St-Fernando, w którym zamknęło się 600 Hiszpanów. Główna kwatera Bolivara

była w Paya, do którego miejsca z wielką doszedł trudnością. Drogę swoją przez górę, iako też przeprawy przez rzeki opisuje bardzo pracowitemi, a wąwoz Paya nazywa drugim Termopilum, którego 100 ludzi przeciw 10,000 bronić może. W 8 dniach spodziewa się dojsć do Segomozo, zkąd czynić będzie potuzzenie przeciw Karakas. Mówią nawet, iż i Lima znajduje się w ręku powstańców lecz to potrzebuje potwierdzenia. — Iżś nadeszłe listy z wyspy S. Tomasza pod d. 14 Września donoszą urzędowe, że Bolivar zdobył Santa Fe, a z Angustury piszą, iż z powodu różnych zwycięstw daią tam wielkie uczty dla wojsk Angielskich. — Podług listów z tegóż miasta przybyły tam północney Ameryki Kommoder Perry na liniowym okręcie Adams, który miał udać się do Chill, dla zawarcia niektórych układów z rządem tamtejszym, powracając na okręt naraził się i umarł. — Okręt Adams powrócił potem prosto do północney Ameryki. — Dotąd nie przyszło iesze do ostatecznego układu między Rządem Buenos-Ayres i Artigasem, który nieodmiennie obstaie aby ta Rzplta wspólnie z nim przeciw Portugalczykom działała. Portugalczykowie stoją zresztą spokojnie w Montevideo. — Mówią iż po ogłoszeniu się Hiszpańskiej prowincyi Texas za niepodległą wszyscy mieszkańcy wzięli się do broni, dla utrzymania swej niepodległości.

Z Bruxelli 14. 26 Października.

Królewic Następca tronu przybył tu d. 19 b. m. z Hagi. Przedsiębierze on z swoją małżonką podróż do północnych prowincyi.

Niedaleko Antwerpii w nowo kopa-

nym rowie znaleziono mnóstwo skamieniałych morskich konch. Znalazły się tamże grzbietowe kłoci Ceateców, które sądząc po tych kościach musiały być ogromnej wielkości. Jeden z tych grzbieców jest na stopę długi i na stopę szeroki.

Z Włoch d. 20 Października.

J. Cesarzewska Mość Arcy-Xiężna Maryia Ludwika, Xiężna Parmy, &c. &c. założyła d. 10 b. m. w obecności Vice-Króla Lombardzko-Weneckiego królestwa, Arcy-Xcia Rainer, swiego stryja, węzłay kamień na nowy most, który ma być na rzece Taro zbudowany, iak sądzą, będzie najpiękniejszym pomnikiem kunsztu we Włoszech. N. Xiężna oprócz wielu szczodroblowości, które z powodu założenia tego kamienia poczyniła, uposażyła także 24 ubogich dziewcząt każdą 250 liwrów.

Zmarły Król Sardyński Karol Emanuel IV. rozporządził w swoim testamencie, ażeby był po prostu iako prywatny człowiek w habicie Jezuitckim pochowany. Lecz ojciec S. kazał zwłoki jego z wytknietymi obrzędami iak innych Królów w Rzymie pochować. Karol Emanuel urodził się r. 1751, a 1802 złożył koronę, był powiększany części w Rzymie i przeszedł wszystkie przygody, osobliwie na końcu życia doznana słabość i ślepotę z Chrześcijańską cierpliwością.

We Włoszech wyszło dzieło Margr. Lucchesini, byłego Ministra Pruskiego o utworzeniu ligi Reńskiej, który iako oświecony iwiadek najlepsze mógł dać o niej wyjaśnienie.

Nadawczyjni Posłowie Xiążąt związku Niemieckiego do Stolicy S. i zawarcie

konkordatu, PP. Türkheim i Schmitz-Grollenburg, wyjechali z Rzymu po udzieleniu im przez Oyca S. na pożegnanie posłuchaniu.

W Rzymie bardzo mile przyjęto artykuł konstytucyi Wirtembergskiej, który pozwala Królowi iakąkolwiek z trzech chrześcijańskich religij wyznawać.

Gazeta Rzymska zawiera list Missyonaarza Propagandy pod d. 15 Grudnia 1818, który od 9 lat bawi w gorach Bagabag, w jednej z wysp Filipińskich, i gdzie znajduje się 1300 osiadłych Chrześcijan, lecz ci, byle tylko ćwierć mili oddalili się od twierdzy, wystawionemu są na pozbycie głowy. Dziś lud, nazwiskiem Skorrotai, bawi się obrzydłym tem rzemiosłem. Picie krwi człowieczej i jedzenie mózgu ma być największem przysmaczkiem tych poczwarów, a chaty ich mają być ludzkimi czaszkami przyozdobione. Wielorakie w targanieniu do kraju Busch, nie potrafiły ich uspokoić; lecz od roku 1817 iak ich Królik schwytywany został, można przynajmniej z niemi układy robić. Wielu z nich przyjęło narzędzia rolnicze i nasiona zboża; jest przeto nadzieja ucywilizowania zwolna tych ludożerców.

Z Lipska d. 18 Października.

Dziś sześć lat upływa iak miasto nasze i jego okolice wystawiało najokropniejszy widok: pół milliona wojowników stało na przeciwko siebie i starali się nawzajem zniszczyć. Miasto i przedmieścia nasze okryte gruzami nie wystawiają już iak tylko pamięć strasznej tej bitwy; wszystkie jej ślady przez ten czas zatarte zostały.

Z Koblentz d. 20 Października.

Gabinetowy rozkaz N. Króla Pruskie-

go, tyczący się zabrania papierów Profesora Görres, brzmi jak następuje:

"Do Jenerała porucznika Hacke i Ministra stanu Jngersleben.

Kary godne postąpienie Professora Görres, który w podanym do druku swem piśmie: "Niemcy i Rewolucya, „pomożno, iż z szcudroblowości kraju pobierał 1800 talarów wysłużoney pensyi, poważyl się nietylko swojego, ale i innych obcych Monarchów w nayniegodziwszych wyrazach obrazić, i pod pozorem ostrzeżenia ludu przeciw rewolucyi i bezprawiem gwałtem, zachęcając go do spokojności, przez najsміelszą naganię środków rządowych, do rozstrzelenia podniecać, tak jest widoczne, iż niniejszem zalecam W Państwa zabranie wszystkich jego papierów i zapieczętowanie ich na ręce Ministra Schuckmann odesłanie. W Berlinie d. 30. Września 1819.

(pod.) Eryderyk Wilhelm.

Z Sztokholmu d. 22 Października.

Zadne pioro nie potrafi dostatecznie opisać uprzejmości i łaskowości, jakie Król nasz podczas bawienia swiego w Upsali okazał. J. K. Mość przybył tam d. 17 w towarzystwie Następcy tronu. Przedmiastem przyięli Króla wszyscy studenci zrobionemi na ten koniec śpiewami. Monarcha i Następca tronu z całym swoim orszakiem w iechali przy śpiewach studentów do zamku. W godzinę wyszedł Król do śpiewających na dziedzińcu studentów i zaproponował im, aby mu pomieścić towarzyszyli. Przechadka ta odbyła się przy śpiewach studentów i radośnych okrzykach ucieszonych mieszkań-

ców, iż pomiędzy sobą oglądali Króla i nayukochańszego oycę swiego. Dla każdego, który szczerze swą oyczyznę kocha, tak rzadka zgoda pomiędzy Królem i ludem nie może być jak tylko poruszającym widokiem. — Od dawna zezwolił już Król na wystawienie wielkiego gmachu na bibliotekę uniwersyte-tu. Teraz zaś żył Następca tronu, jako kanclerz uniwersytetu, węgielny kamień, do którego uniwersytet nie zaniedbał dołączyć słownego opisu obecności Monarchy. Codzienne biułaty uroczystości Królewskie osoby widziały u swiego sę-tu liczne zgromadzenie tak akademików, jako też mieskańców Upsali.

Wczoraj w wieczór powrócił tu Król.

Hr. Löwenhielm powrócił z Peterz-burga, a sprawującym tymczasem inter-ressa nasze pozostał tam Szambelan Brandel.

Sąd tutejszy pierwszej instancyi wydał w tych dniach wyrok na wniesienie Kanclerza przeciw powiatowemu sąsiemu Rösgreen, który przez tortury wymódc chciał na dwóch niewinnych ludziach przy-znać się do zabójstwa, które przed kilku miesiącami w Wermden popełnione zo-stało. Rzeczonny Rösgreen skazany zo-stał na utracenie urzędu, roczne więzie-nie w twierdzy i wynagrodzenie ukrzywdzonych osób. Ukazany został tu za raz iato więzień przyprawdzony, i wy-rok jest powszechnie chwalony.

Do tego czasu nie mieliśmy tej ie-sienni mrozu; powietrze jest ciągle łagodne, i wszędzie pragną deszczu.

DODATEK DO N^{ro} 90 GAZETY KRAKOWSKIEJ

Z KRAKOWA DNIA 10 LISTOPADA 1819 ROKU WE SRODĘ

Z Hamburga d. 29 Października.

Podług doniesień z Kadyxu pod d. 5 b. m. umierało w tem mieście na zółciową gorączkę od 27 Września do 3 Października codziennie 62 do 91 ludzi. Liczba chorych przenosiła 9000. Z pomiędzy 10 umierał niemal jeden. Z wsparcia najmniejszych osób miana jest około chorych największa staranność. W mieście Wrześniu umarło ogółem w Kadyxie 1112 osób, pomiędzy którymi 684 mężczyzn, 186 kobiet i 242 dzieci.

W San Fernando znajdowało się jeszcze d. 3 Października 292 chorych, a 24 ludzi umarło.

W San Lucar pokazała się też choro-
ba. W Sewilli spodziewano się przy-
tłumić ją w samem początku.

Od Brzegów Menułt. 29 Października.

Była Królowa Szwedzka przybyła d. 21 b. m. do Wirzburga, dla powierzenia swej córki do leczenia P. Haine, który leczy także córkę obecnego w Wirzburgu Xcia Schwarzenberga i dziecię P. Bethmann z Frankfurtu. — Do Wirzburga nadeszła smutna wiadomość z okolicy Spessart, a

mianowicie z Rothenburga, że tam widzieć się dają wściekłe lisy, koty i inne zwierzęta. Lekarski Radca i Professor zwierzęcych chorób został tam zaraz posłany. Podróżni przyjeżdżający z Aszaffenburga opowiadają, iż wielu wzdryga się tamieść zwierzęcą. Przyczyna tego nieszczęścia nie jest jeszcze docieczona. Zabito tam już wiele psów, kotów i innych zwierząt, i jedna kobieta na ukąszenie kota umarła.

Podług pism publicznych Xcie Biskup Eichstadt, Hr. Stubenberg wzbiera się ciągle, jako nowomianowany Arcybiskup Bamberski, i członek pierwszy prawodawczej izby Bawarskiej, wykonać bez warunkowo przepisanej konstytucyą przysięgi. Do przepisanej formy: "Poprządam posłuszeństwo ustawom, zachowanie i utrzymanie konstytucyi, „ chce bowiem dodać: "ile te ustawy i ta konstytucyja zgodne są z ustanowioną przez samego Jezusa Chrystusa, Syna Bożego fundamentalną konstytucyją Kościoła. „

Posel Francuzki przy Dworze Petersburskim, Hr. de la Ferronay, przebiega

§. 20 b. m. przez Frankfurt na, miejsce
swojego przeznaczenia.

Do śródkowej śledczej komisji w
Moguncyi siedm członków związku Nie-
mieckiego, którzy kommissarzów do niej
wyznaczać mieli, mianowali następujących:
Austria C. K. nadwornego, Radcę przy
najwyższej sądowej Instancji P. Anto-
Schwarz; Prussy tajnego Rządowego
Radcę Grauo; Bawaryja ministeryjalnego
Radcę Hörmann; Hanower Prezydenta Bar;
Baden Dyrektora miejskiego Pefister;
Darmstadt Rządowego Radcę Preuschen,
a Nassau Rządowego Radcę Moussel. Po-
dlug ostatniego z Moguncyi doniesienia
zlechała tam już większa część członków
rzeczoney komisji, która w krótcie
działania swoje rozpocznie.

Z Koblentz donoszą jako osobliwość
t. b. iż pierwsze nowe czerwone wino
sprzedawano tam d. 28 Sierpnia, a białe
d. 10 Września. — Znawca wina z Zu-
rich zdanie swoje względem tego rocznie-
go moszczu, który równym bydz sądzi
z. 1811 zakończył temi poruszającemi sło-
wy: "Boże, składam Ci dzięki za tego
roczni Boski trunki!",

W Hamburgu, podług pism Paryż-
skich, zakupują dla powstańców południo-
wey Ameryki znaczną ilość prochu.

Z Arnheimu d. 9 Października.

Najnowsze urządzenia względem u-
bożnych podatków przyprowadzone już
z powszechnym ukontentowaniem do sku-
tku zostały. Zrobiona przez to oszczę-
dność przekonywa nas, iż Rząd nie chciał
pomnożyć liczby urzędników, w których
gawczyły Ministrowie znajdując swoich
popieczników. Zresztą iak tu w Hollan-

dyl, tak w Belgii narzekają wszyscy na
wielkie podatki i ustanie handlu, wize-
ko nikt o to nie obwinia Rządu, ponie-
waż wie, iż wszystkie urządzenia nastę-
pują za zezwoleniem reprezentantów. Sta-
ny jeneralne obwiniają zatem są, iż mo-
mogły więcej zrobić, niżeli zrobiły. Jest
to nowym dowodem, że najszcześliwsze
są te Rządy, w których zaprowadzona
jest reprezentacyja narodowa. Najwięcej
można się o tem z Niderlandskich gazet
przekonać. Zapewniona tam jest wolność
druku z oznaczeniem kary za iey naduży-
cie. Sądziłby kto, iż te gazety stara-
ją się na wyścigi picować środki Rządowe;
lecz przeciwnie: czytamy Hollenderskie,
a więcej jeszcze Belgickie gazety, któ-
rym nie można ciemnoty zarzucić, a za-
dko w nich coś podobnego znajdziemy,
i to tycze się ledwie postępowania urzę-
dnika, a najwięcej Ministra, na co na-
stępuje czasami odpowiedź, i na tem
wszystko się kończy.

*Dnia 8 i 9 Listopada 1819.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w
Arakowie sprzedawanych.*

	1.	2.	3.	4.
Korzec	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
Przenicy	14 — 13 —	12 — 11 —		
— Żyta	9 15 9 6	9 — 8 15		
— Jęczmienia	6 15 6 12	6 6 6 —		
— Owsa	4 6 4 —	3 24 3 18		
— Jazgiel	16 15 15 —	15 — 14 15		
— Grochu	8 15 8 —	7 15 7 —		
— Rzopaku	— — — —	— — — —		

Cena Zboża

W Warszawie d. 30 Października.

Korzec Pszenicy od	Złp. 14 do 23.
— — Żyta	— — 11 — 14
— — Jęczmienia	— — 10 — 14.
— — Owsa	— — 7 — 9.
— — Grochu	— — 10 — 16.

Cena Żyta

<i>W Gdańsku d. 29 Października.</i>			
Łaszt 30 Kercv wyoszczacv.			
Pszemicy	od Żłp. 600	do 860.	
Żyta	— —	400 — 440.	
Jęczmienia	— —	300 — 360.	
Owca	— —	260 — 320.	
Grochu	— —	500 — 540.	

Bieg Pieniędy

W Krakowie d. 8 Listopada.

Czer. Żł. Holl. moneta Courant Żłp. 19 gr. 9.	
— detto Cesaraki	— — 19 — 6

Fryd. Bruckie	: : : — 34 — —
Lnider	. . . — 37 — —
20to frankowy	. . . — 32 — —
Szeiny Wiedeńskie za 100	— . 230 — —
Złoty ryński Szeinami	. . . — 1 — 21.

TEATR NARODOWY.

Wprzysły wtorek to jest: dnia 16 Listopada roku 1819. Na BENEFIS Szymona Włodka, dana będzie pierwsza Reprezentacya nowej TRAGEDYI w 5. Aktach P. Cellin, pod nazwiskiem: KORYOLAN.

DONIESIENIA

Nilez podpisany ma honor zawiadomic Prześwietną Publiczność, iż będąc osobiscie na ostatnim targu w Lipsku, zprowadził do swego Magazynu w Sukienkach, znaczną partya sukien, kaźmirów, kercv, princekercv, Mille rai, wigoniow i t. d. w różnych kolorach i gatunkach, z pierwizych fabryk Sedąskich, Louvier i Niderlandzkich, tudzież flanel Angielskich zdrowia, co wszystko za mierną i rzetelną cenę, (a prix fixe) przedawac ofiarue. — W Krakowie d. 10 Listopada 1819.

Rajetan Fuchs.

Pisarz Trybunału I. Instancyi M. W. Krakowa i Jego Okręgu podaje do publicznej wiadomości, że Kamienica ta w Krakowie na Kaźmierzu w Żydowskim mieście w Gminie XI. Miasta Krakowa pod L. 49 stojąca Starozakonnych Elkana Hirsza i Hayli Fügatnerów Małżonków dziedziczna na żądanie Jana Goldszpanna Obywatela Krakowskiego Farbierza na Piasku przy Krakowie pod L. 57 zamieszkałego przez publiczną Licytacya sprzedana zostacie. Kamienica ta sprzedana będzie z mocy Wyroku Trybunału Hanlowego byłych Departamentów Krakowskiego i Radomskiego pod dniem 18 Miesiaca Sierpnia a 1814 roku zapadłego, a to na zaspokojenie zło. 820 przez Starozakonnych Elkana Hirsza i Haylę Fügatnerów Janowi Goldszpannu dłużnych z prowizyą po 6 od 100 zaległą od uchylonego terminu wypłaty, tudzież kosztów prawnych. Zaiecie tej nieruchomości uskutecznione zostało przez Zastępcę Komornika Ur. Karola Gryzińskiego w dniu 11 Maja 1819 r. kopie tego zaiecia równie do przepisów prawa Starozakonnym Elkanowi Hirsza i Hayli Fügatnerom Małżonkom jako Dłużnikom, tudzież Starozakonnemu Elkanowi Hirsza Fügatnerowi jako dozorcę zaiecy nieruchomości, Woytowi Gminy XI. Miasta Krakowa, tudzież Ur. Mięszewskiemu Pisarzowi Sądu Pokoju Okręgu II w dniu 12 Maja 1819 wręczonemi zostały — Tenże protokół zaiecia w Księgi Hipoteczne W. M. Krakowa i Jego Okręgu nakarcie 73 pod L. 13 Vol. II dnia 20 Października r. b. zaś w Rancellarji podpisanego Pisarza Trybunału I. Instancyi w podobną Księgę zaieciów Nieruchomości od strony 353 do strony 357 pod L. 47 w Księdze II dnia 2 Listoda r. b. wpisanym został. Sprzedarz tej Kamienicy popierac będzie Felix Slotwiński P. O. i F. D. Patron w Krakowie przy Ulicy Szerokiej pod L. 78 zamieszkały, Imieniem Wierzyciela wyżej wyrażonego; pierwsza publikacya warunków sprzedarzy tej Kamienicy w dniu 17 Grudnia 1819 roku na Audyencyi Wysokiego Trybunału I Instancyi W. M. Krakowa Jego Okręgu, a następujące terminy podług myśli Art: 702 Kodexu Post: Sąd: Cywilnego nastapia. — W Krakowie dnia 3 Listopada 1819.

Kuliczowski P. S.

Uwiedomienie o Licytacyi transportu Soli. Transport soli Starbowey w Galicyi, z Wieliczki i Podgórz do Kałwaryi, do Dworow i Rilska łądem i wodą, będzie na rok jeden t: i: od 1szego Kwietnia 1820, aż do ostatniego Marca 1821 przez publiczną w Ces: Król: galicyjskiej Dyrekcyi sprzedarzy Soli w Wieliczce dnia 14go Grudnia 1819 odprawic się mającą Licytacyą, naylopiey ofiarującemu, puszczony.

1mo Do Bilska transportować się mająca Ilość Soli, wynosi od 150,000, do 200,000 Centnarów Wiedeńskich; która to Ilość częścią Wisi z Podgórze do Dworów, a zamtąd do Bilska, częścią zaś prosto z Wieliczki lądem do Bilska, podług wymagających Okoliczności, spowodowana być ma. Ilość zaś z Wieliczki do Kalwaryi na sprzedaż miejscową spowodować mającej się Soli, wynosi od 40,000 do 50,000 Centr: Wied: Gdyby zaś z strony Skarbu za rzecz potrzebną uznano, więcej lub też mniej soli, jak wyrażono, transportować, na ów czas jest Kontrahent do tego obowiązany, nie mając atoli prawa ani wyższej Ceny za Transport, ani też innego jakiegokolwiek bądź wynagrodzenia żądać.

2do Za rzetelne odstąpienie Soli, która pod Wagą wydawana i odbierana będzie, kontrahent ręczyć musi, i dla tego przy licytacji tak ostrożności przepis w tem względzie zachować się mającej, iako też i procenta straty soli przez transport wynikające ułożone i Licytantom wraz z innemi Kondycjami w szczególności oznajmione zostaną; z których tu jedynie tę się wyszczególnia: że doład, trawicę uwolnienie fur Sól wiozących od opłaty Myta i Drogowego, z dniem 1szym Kwietnia 1820m całkiem ustaje.

3cio Mający chęć licytowania jest obowiązany przed zaczęciem się Licytacji Vadium w kwocie ZRyns: 18,000 W: W: w gotowiznę przy Kommissyi licytacyjnej złożyć, inaczej zaś do Licytacji przystąpić nie można; po skończoney zaś Licytacji toż Vadium stronom, które dzierżawy transportu nie otrzymały, natychmiast oddane będzie. Prócz tego każdy Licytant

4to jest obowiązany, przed zaczęciem się Licytacji istotnie udowodnić, że jest w stanie kaucyą z ZIRyns: 60,000 W: W: składającą się, w publicznych 2½ procentowych obligacyiach po skończoney licytacji przy podpisie Kontraktu złożyć, tudzież potrzebne galary do transportu i inne Rekwizyta dostawić, nareszcie: że posiada zdolność do podjęcia się podobnych interesów z Skarbem, a szczególniej do tegoż transportu Soli, do którego to udowodnienia zaświadczenia Cyrkułów, innych Urzędów, lub Magistratów i Gromad: że strona jest majątna, handel obszerny prowadzi, lub Domy posiada, którym okazywanie istotney wartości i inne dowody brakują; którychto bezpieczeństwo prawne wymaga, iako też inne nie zaręczające lub zagraniczne zaświadczenia, żadną miarą służyć nie mogą.

5. Pretium fisci jest następujące:

Za odległość z Podgórze do Dworów, wodą	35	grzyw
— z Dworów lądem do Bilska	45	—
— z Wieliczki prosto lądem do Bilska	30	—
— z Wieliczki do Kalwaryi	40	—

w Walucie Wiedeńskiej od jednego Centnara Wiedeńskiego.

Nakoniec uwadomia się, że podług ogólnych przepisów, później czynione Ofiary, przyjętemi być nie mogą; oraz, iż iak Akt Licytacji, iako też i Kontrakt znay. lepiej ofiarującym zawarty, aż po zatwierdzeniu onegoż przez C. K. naywyższą Kasmę nadworną, które się niniejszym zastrzega, dla Skarbu, swoją ważność otrzyma.

Uwadamiają się niniejszemi wszyscy do których wiedzieć należy, iż po zawar. tem w roku 1813 Włmc Panu Ignacy Beldowskiemu Adwokatowi pozostałe papiery prawne, do tych stron, które sprawy swoje obronie jego powierzył należące, u Włmc Pana Onufrego Suskiego w Krakowie w Domu pod L. 467 przy Ulicy S. Jana mieszkającego są złożone. Wzywają się oraz Właściciele takowych papierów, aby te naydalej do dnia ostatniego Maja roku następującego 1820 odbierali, inaczej za nieodzyskanie za. czynowania uważanemi, i sposobem papierom nie potrzebnem zwięktem używacemi będą. A ztąd jeżeliby komu iakowa wynikła szkoda, sam sobie stać się winnym.